

Svar på Gröna fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters motion om en mer omfattande behandling av invånarinitiativ i förtroendeorganen

VD/701/00.02.00.03/2025

PT/LR/MT/SS/AP

Gröna fullmäktigegruppen och 10 andra ledamöter lämnade in följande fullmäktigemotion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Kommunallagens och Vandas mål är att höra kommuninvånarna och göra dem delaktiga i beslutsfattandet. Ett sätt att göra detta är invånarinitiativ som invånarna enligt lagen har rätt att lägga fram.

Varje invånarinitiativ besvaras. Svaret kan också föras till fullmäktige för behandling, men tröskeln är mycket hög (2 % av befolkningen bör understöda initiativet). I regel får fullmäktige endast en förteckning över de initiativ som lämnats in per år.

Vi skulle ändå kunna dra större nytta av invånarinitiativ. Praxisen är en färdig mekanism för att samla in kvalitativa och kvantitativa signaler som är viktiga för invånarna. Det skulle vara värt att uppmuntra till initiativ av hög kvalitet. De förtroendevalda borde också få en möjlighet att påverka och engagera sig i svaren på invånarinitiativ som varit populära. Nu finns inte denna möjlighet.

Vi föreslår i denna motion att svaren på invånarinitiativ med ett skäligt antal stödförklaringar ska föras till behandling i till exempel nämnderna. Tröskeln till stadsstyrelsen och stadsfullmäktige skulle vara högre, men ändå mycket lägre än i nuläget.

En mer kommuninvånarvänlig praxis som innehåller så kallade morötter skulle marknadsföra sig själv, men kanske man också kunde informera mer om invånarinitiativets möjligheter.”

Stadsfullmäktige 27.1.2025 § 30

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för koncernledning och livskraft konstaterar följande som sitt svar:

Enligt 23 § i kommunallagen har kommuninvånarna rätt att komma med initiativ till kommunen i frågor som gäller kommunens verksamhet. Den som lämnat in initiativet ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av det.

Enligt 20 kap. 2 § i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen årligen för fullmäktige lägga fram en förteckning över de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges behörighet. Fullmäktige kan samtidigt besluta om vilka av initiativen som är slutbehandlade.

Om minst två procent av kommunens invånare lägger fram ett initiativ, ska initiativet tas upp till behandling i den behöriga myndigheten inom sex månader efter det att initiativet väcktes.

Kommuninvånarinitiativ kan lämnas in på tjänsten kuntalaisaloite.fi och skriftligt till Vanda stads registratur antingen via e-post eller post.

Ett kommuninvånarinitiativ kan behandlas först efter det att det har lämnats in till registraturen i Vanda för svar. I tjänsten kuntalaisaloite.fi finns två alternativ för initiativ: man kan skicka initiativet direkt till staden eller samla in underskrifter till det. Om underskrifter samlas in för initiativet ska det sändas separat till kommunen för att behandlingen ska inledas.

Om initiativet har lämnats in via tjänsten kuntalaisaloite.fi, publiceras svaret på initiativet i tjänsten. Initiativ som kommit per e-post och brev besvaras på samma sätt som de inkommit.

Under de senaste åren har ett relativt litet antal medborgarinitiativ lämnats in i Vanda. År 2024 lämnades 19 initiativ in, vilket var avsevärt färre än under tidigare år. Initiativen gäller främst stadsmiljöns verksamhetsområde. De flesta initiativ som lämnades in år 2024 hade endast en underskrift. Ett initiativ, som gällde att omvandla Söderängen till ett skyddsområde, hade över 30 underskrifter.

Verksamhetsområdet anser att det inte finns behov av att ändra förvaltningsstadgan. I praktiken skulle gränsen för antal underskrifter behöva sänkas till en mycket låg nivå för att en ändring skulle få önskad effekt.

Verksamhetsområdet identifierar behovet att förbättra informationen om medborgarinitiativ och att samla alla svar så de syns tydligt på Vandas egen plattform. Detta skulle ge både förtroendevalda och invånare bättre möjligheter att följa upp initiativen.

Under 2025 kommer verksamhetsområdet att utveckla webbplatsen vantaa.fi så att de initiativ som har fått svar finns tillgängliga där.

Stadsstyrelsen 11.8.2025 § 33

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge gröna fullmäktigegruppen och de 10 andra ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med verksamhetsområdets förslag, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

"Enligt lagen förs ett invånarinitiativ till stadsfullmäktige för behandling om minst två procent av kommunens invånare skrivit på initiativet. I Vanda betyder detta över 5 000 invånare. Staden kan dock sätta lägre gränser för behandlingen av invånarinitiativen om den så vill. Under den senaste

fullmäktigeperioden lämnades flera invånarinitiativ som med hänsyn till antalet underskrifter skulle vara lämpliga att definieras som sådana som ska föras till ett förtroendeorgan för behandling till exempel i en nämnd eller stadsstyrelsen.

Ett exempel: Man utgår från att ett svar på ett invånarinitiativ med 100 underskrifter förs till en nämnd för behandling, med 500 underskrifter till stadsstyrelsen för behandling och med 1 000 underskrifter till stadsfullmäktige för behandling. I detta fall skulle 12 av de initiativ som lämnades under den föregående fullmäktigeperioden ha förts till behandling, vilket innebär att antalet initiativ är relativt litet. En mer omfattande behandling av initiativen skulle främja kommuninvånarnas delaktighet och öka möjligheterna att påverka.”

Stadsfullmäktige 25.8.2025 § 23

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet föreslog ledamoten Tia Seppänen understödd av ledamoten Eve Rämö att ärendet återremitteras för ny beredning.

Ordföranden konstaterade att man måste hålla omröstning om saken och föreslog följande omröstningsförfarande: de som understöder en fortsatt behandling av ärendet röstar ja, medan de som understöder förslaget om återremittering röstar nej. Omröstningsförslaget godkändes.

Vid omröstningen gavs 46 ja-röster och 21 nej-röster. Ordföranden konstaterade att behandlingen av ärendet fortsätter.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Det antecknades att de grönas fullmäktigegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet, som understöddes av sannfinländarnas och vänsterförbundets fullmäktigegrupper:

”Enligt kommunallagen ska ett invånarinitiativ föras till stadsfullmäktige för behandling om minst två procent av kommunens invånare skrivit på initiativet. I Vanda betyder detta över 5 000 invånare. Staden kan dock sätta lägre gränser för behandlingen av invånarinitiativen om den så vill. Under den senaste fullmäktigeperioden lämnades flera invånarinitiativ som med hänsyn till antalet underskrifter skulle ha varit lämpliga att föras till ett förtroendeorgan för behandling till exempel i en nämnd eller stadsstyrelsen.

Till exempel en modell där 100 underskrifter för ärendet till en nämnd, 500 till stadsstyrelsen och 1 000 till fullmäktige skulle ha inneburit att 12 initiativ behandlades under förra perioden. Antalet är relativt litet. Detta förfarande skulle öka kommuninvånarnas delaktighet och möjligheter att påverka.

Den nuvarande förvaltningsstadgan möjliggör och förutsätter också att nämnderna behandlar initiativ som hör till deras befogenheter – detta framgår inte av motionssvaret. Tolkningen av paragrafen är inte

entydig, men skyldigheten att informera nämnderna om de initiativ som hör till deras befogenheter har inte följts.

Som en fortsatt åtgärd föreslår vi att denna punkt i förvaltningsstadgan förtydligas och uppdateras på ett ändamålsenligt sätt. Vidare föreslår vi att nämnderna tar upp detta på sin ärendelista och i enlighet med förvaltningsstadgan fastställer förfaringssätten för behandlingen av invånarinitiativ.”

Bilagor:

- Gröna fullmäktigegruppens och 10 andra ledamöters undertecknade motion om en mer omfattande behandling av invånarinitiativ i förtroendeorganen
- omröstningsprotokoll, FGE 25.8.2025 § 23

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Leena Rusanen, förvaltningsdirektör
(fornamn.efternamn@vantaa.fi)